STANOVISKO GENERÁLNÍHO ADVOKÁTA ANTONIA TIZZANA
přednesené dne 15. ledna 2004 [1]

1. Usnesením ze dne 11. července 2002 Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich (první odvolací senát kraje Linz u finančního ředitelství pro Horní Rakousko, dále jen „Berufungssenat I" nebo „první odvolací senát") položil Soudnímu dvoru několik předběžných otázek na základě článku 234 ES ohledně výkladu nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995, o ochraně finančních zájmů Evropských společenství [2]. Stručně řečeno, první odvolací senát se otázal, zda čl. 3 odst. 1 uvedeného nařízení je přímo použitelný v členských státech a zda čtyřletá promlčecí doba, kterou nařízení stanoví, může být přerušena oznámením o kontrole, která byla rozhodnuta z důvodu rizikových faktorů nesrovnalosti a především častosti jednání poškozující finanční zájmy Společenství, v souladu s nařízením Rady (EHS) č. 4045/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole opatření tvořících součást systému financování záruční sekcí Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF), prováděné členskými státy, a o zrušení směrnice 77/435/EHS.

2. Otázky položené Berufungssenat I byly zachovány Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt (Rakousko) (dále jen „Unabhängiger Finanzsenat" nebo „nezávislý daňový senát"), který se stal od 1. ledna 2003 příslušným pro rozhodnutí původního sporu.

I – Právní rámec

A – *Právní úprava Společenství*

Nařízení (EHS) č. 3665/87 a pozdější změny

3. Jak víme, v rámci společné zemědělské politiky byly ustanoveny společné organizace trhu, které mimo jiné zahrnují opatření směřující k úpravě cen zemědělských výrobků. Vzhledem k tomu, že ceny běžně užívané na společném trhu jsou stále vyšší než ty na světovém trhu, byly stanoveny zvláštní podpory vývozcům tzv. „vývozní

1 — Původní jazyk: italština.
2 — Úř. věst. L 312, s. 1.

náhrady" určené na pokrytí rozdílu mezi cenami Společenství a světovými cenami, aby bylo možné vyvážet zemědělské výrobky původem ze Společenství do třetích zemí.

4. V době skutkových okolností sporu byly změny uplatňování režimu vývozních náhrad pro zemědělské výrobky upraveny nařízením Komise (EHS) č. 3665/87 ze dne 27. listopadu 1987 [3].

5. Aby bylo možno sledovat mnohé nesrovnalosti a podvody v rozpočtu Společenství, které se objevily při uplatňování výše uvedeného režimu, článek 11 zmíněného nařízení ve znění nařízení (ES) č. 2945/94 [4] stanovil povinnost vrácení neoprávněně získaných náhrad, jakož i sankce, které přimějí vývozce dodržovat ustanovení Společenství.

6. Nařízení č. 3665/87 bylo nedávno zrušeno nařízením Komise (ES) č. 800/1999 [5], které je pozdější ke skutkovým okolnostem sporu, a tedy nepoužitelné v projednávaném případě. Je třeba připomenout, že toto nařízení stanoví na vrácení náhrad neoprávněně získaných čtyřletou promlčecí dobu, která začíná běžet od okamžiku oznámení konečného rozhodnutí o poskytnutí náhrady příjemci [čl. 52 odst. 4 pododstavec 1 písm. b)].

Nařízení č. 4045/89

7. Dále za účelem předcházení a zjišťování nesrovnalostí a podvodů uděluje nařízení Rady (EHS) č. 4045/89 ze dne 21. prosince 1989 [6] členským státům povinnost vypracovat a každý rok provést kontrolní programy na vybraných podnicích, které provádějí činnosti týkající se systému financování „záruční" sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (dále „EZOZF"). Tento výběr musí být zvolen v závislosti na důležitosti podniků v rámci systému financování EZOZF a na ostatních rizikových faktorech nesrovnalostí (článek 2).

3 — Nařízení, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské výrobky (Úř. věst. L 351, s. 1).

4 — Nařízení Komise ze dne 2. prosince 1994, které mění nařízení č. 3665/87, pokud jde o vrácení neoprávněně vyplacených částek a sankcí (Úř. věst. L 310, s. 57).

5 — Nařízení ze dne 15. dubna 1999, kterým se stanoví společná prováděcí pravidla k režimu vývozních náhrad pro zemědělské produkty (Úř. věst. L 102, s. 11), viz článek 54.

6 — Nařízení o kontrole opatření tvořících součást systému financování záruční sekcí Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) prováděné členskými státy a o zrušení směrnice 77/435/EHS (Úř. věst. L 388, s. 18).

Nařízení č. 2988/95

„1. Promlčecí doba pro zahájení stíhání [7] činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti uvedené v čl. 1 odst. 1. Odvětvové předpisy mohou stanovit i kratší lhůtu, která však nesmí být kratší než tři roky.

8. Ačkoliv v rámci některých politik, jako je společná zemědělská politika, už existovala ustanovení k ochraně finančních zájmů Evropských společenství a k účinnému boji proti zásahům do těchto zájmů ve všech oblastech (třetí a čtvrté odůvodnění), Rada schválila nařízení č. 2988/95, které obsahuje „obecná pravidla týkající se stejnorodých kontrol a správních opatření a sankcí postihujících nesrovnalosti s ohledem na právo Společenství" (čl. 1 odst. 1).

V případě pokračujících nebo opakovaných nesrovnalostí běží promlčecí doba ode dne, ke kterému nesrovnalost skončila. V případě víceletých programů běží promlčecí doba v každém případě až do definitivního ukončení programu.

9. Na základě článku 1 odst. 2:

Promlčecí doba pro stíhání [8] se přerušuje každým úkonem příslušného orgánu oznámeným dané osobě, který se týká vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti. Promlčecí doba začíná znovu běžet od provedení každého úkonu způsobujícího přerušení.

„Nesrovnalostí se rozumí jakékoli porušení právního předpisu Společenství vyplývající z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, v důsledku kterého je nebo by mohl být poškozen souhrnný rozpočet Společenství nebo rozpočty Společenstvím spravované, a to buď snížením nebo ztrátou příjmů z vlastních zdrojů vybíraných přímo ve prospěch Společenství, nebo formou neoprávněného výdaje."

Promlčení však nastane nejpozději ke dni, v němž uplynula lhůta rovnající se dvojnásobku promlčecí doby, aniž příslušný orgán uložil sankci, s výjimkou případů, kdy bylo řízení podle čl. 6 odst. 1 pozastaveno.

10. Co se týče naší věci je třeba připomenout zejména článek 3 tohoto nařízení, které stanoví:

7 — Poznámka jen pro italské znění stanoviska.
8 — Poznámka jen pro italské znění stanoviska.

2. Lhůta pro výkon rozhodnutí, na základě kterého byla uložena správní sankce, činí tři roky. Tato lhůta běží ode dne, kdy rozhodnutí nabude právní moci.

Přerušení a pozastavení se řídí odpovídajícími pravidly vnitrostátního práva.

3. Členské státy si ponechávají možnost uplatňovat delší lhůtu, než která je uvedena v odstavci 1 nebo odstavci 2."

B – *Vnitrostátní ustanovení*

11. Ze spisu vyplývá, že Ausführerstattungsgesetz [9] (rakouský zákon o vývozních náhradách, dále jen „AEG") nestanoví přímo promlčecí dobu na vrácení náhrad neoprávněně získaných, ale odkazuje v tomto bodě na ustanovení, která se používají v celní oblasti (článek 1 odst. 5).

9 — BGBl. 1994/660.

12. Článek 74 odst. 2 Zollrechts-Durchführungsgesetz [10] (zákon o provádění celních poplatků, dále jen „ZollR-DG") stanoví v této oblasti pro vybrání celních poplatků na dovoz a vývoz tříletou promlčecí dobu, která se počítá od data vzniku celního dluhu [11].

II – Skutkové okolnosti sporu a předběžné otázky

13. Původní spor vznikl z rozhodnutí Zollamt Salzburg/Erstattungen (celní kancelář Salzburg/náhrady, dále jen „Zollamt Salzburg"), které žádá společnost Herbert Handlbauer GmbH (dále jen „Handlbauer" nebo „původní žalobce") vrátit vývozní náhradu považovanou za neoprávněnou, a uložit jí z tohoto důvodu pokutu.

14. Z postupujícího usnesení vyplývá, že 3. září 1996 Handlbauer vyvezla do Maďarska zásilku 958 kusů zmrazeného hovězího masa o celkové váze 19 912,36 kilo. Za tento obchod jí 24. září 1996 příslušela záloha na náhradu ve výši 202 769 ATS. Jistota poskytnutá pro tuto zálohu byla uvolněna 12. prosince 1996.

10 — BGBl. 1994/659, ve znění BGBl. 1998/13.

11 — V oblasti cel je tříletá promlčecí doba na vybrání cel stanovena v čl. 221 odst. 3 nařízení Rady (EHS) č. 2913/92 ze dne 12. října 1992, kterým se vydává celní kodex Společenství (Úř. věst. L 302, s. 1).

15. Po poskytnutí tohoto příspěvku 20. prosince 1999 byla Handlbauer informována, že oddělení vnější kontroly a kontroly podniků Hauptzollamt (hlavní celní úřad) Linz bude prověřovat vývozy za rok 1996 v oblasti organizace trhů s hovězím a vepřovým masem. Z postupujícího usnesení vyplývá, že Handlbauer byla zahrnuta mezi kontrolované podniky na základě nařízení č. 4045/89, neboť již při vývozech v roce 1995 došlo k několika nesrovnalostem.

16. V průběhu kontrol provedených v roce 2000 bylo zjištěno, že v četných případech nebylo prokázáno, že vyvezené maso v četných případech pocházelo ze Společenství.

17. Rozhodnutím ze dne 20. ledna 2001 Zollamt Salzburg tudíž požadoval od společnosti Handlbauer na základě ustanovení článku 5 AEG ve spojení s čl. 11 odst. 3 nařízení č. 3665/87 vrácení již udělené vývozní náhrady. A navíc jí uložil pokutu ve výši 101 384 ATS na základě čl. 11 odst. 1 písm. a) výše uvedeného nařízení.

18. Handlbauer podala ve správním řízení odvolání proti tomuto rozhodnutí, které bylo ale zamítnuto. Dne 17. srpna 2001 se tedy společnost obrátila na Berufungssenat I, aby uplatnila, že vrácení vývozní náhrady a odpovídající pokuta byla udělena 20. ledna 2001, tedy po vypršení tříleté promlčecí doby podle čl. 74 odst. 2 ZollR-DG a čl. 221 odst. 3 celního kodexu Společenství.

19. V reakci na tuto námitku se Zollamt Salzburg hájil tím, že na vrácení vývozních náhrad se vztahuje čtyřletá promlčecí doba podle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95. Navíc upřesnil, že na základě tohoto přímo použitelného ustanovení může být běh doby přerušen takovými kontrolami, jaké byly provedeny u Handlbauer.

20. Berufungssenat I, vědom si pochybností ohledně výkladu nařízení č. 2988/95, položil Soudnímu dvoru na základě článku 234 ES následující předběžné otázky:

„1) Je v případě nesrovnalostí nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství a přímo použitelné v členských státech, zejména v oblasti organizace trhu (vývozní náhrada)?

a) Je čl. 3 odst. 1 výše zmíněného nařízení, který stanoví čtyřletou promlčecí dobu pro zahájení stíhání nesrovnalostí, přímo použitelný celními orgány členských států?

2) Je oznámení celní kontroly podniku jeho řídícím pracovníkům úkonem, který se týká vyšetřování nebo řízení o nesrovnalosti, který přerušuje čtyřletou promlčecí dobu stanovenou v čl. 3 odst. 1 výše uvedeného nařízení, jestliže se kontrola konala v souladu s nařízením (EHS) č. 4045/89 z důvodu všeobecně známého rizika nebo četnosti jednání poškozujícího finanční zájmy Společenství, ke kterému došlo v rámci provádění společné zemědělské politiky?"

III – Řízení před Soudním dvorem

21. Během řízení, které bylo zahájeno před Soudním dvorem, byla předložena vyjádření původního žalobce, Rakouské republiky a Komise. Vyjádřily se poté na jednání dne 4. listopadu 2003, kterého se rovněž účastnilo Spojené království Velké Británie a Severního Irska.

22. V průběhu řízení byl Soudní dvůr informován, že Unabhängiger Finanzsenat se stal příslušným soudem pro původní řízení následkem vstupu v platnost Abgaben-Rechtsmittel-Reformgesetz [12] (zákon o reformě opravných prostředků v oblasti daní, dále jen „zákon o reformě").

23. Během dokazování ve věci Soudní dvůr požádal Unabhängiger Finanzsenat o několik vysvětlení ohledně jeho postavení jako soudu ve smyslu článku 234 ES a o několik upřesnění týkajících se právního rámce zavedeného výše uvedeným zákonem o reformě.

IV – Právní rozbor

A – *K postavení Unabhängiger Finanzsenat jako soudu*

24. Během soudního řízení, jak již bylo řečeno, se objevily pochybnosti co se týče postavení Unabhängiger Finanzsenat jako soudu, a tedy i ohledně příslušnosti Soudního dvora vyjádřit se k otázkám, které mu byly položeny. Před tím, než se vyslovím k těmto otázkám, budu se stručně zabývat tímto problémem.

12 — BGBl. 2002/97.

25. Dotazy jsou vyvolány skutečností, že Unabhängiger Finanzsenat nahradil orgán srovnatelný s odvolacími senáty, které Soudní dvůr ve věci Schmid [13] neuznal za soud ve smyslu článku 234 ES [14].

26. Je totiž třeba připomenout, že v rakouském právním řádu byly před vytvořením Unabhängiger Finanzsenat soudní pravomoci v oblasti daňové a celní vykonávány orgány krajského ředitelství rakouské daňové správy nazývanými „odvolací senáty". Existovaly dva typy těchto senátů, senáty příslušné rozhodovat ve věcech daňových na základě Bundesabgabenordnung (spolkový daňový zákon, dále jen „BAO") a senáty příslušné ve věcech celních podle ZollR-DG.

27. Odvolací senáty stanovené na základě BAO měly nejenom organicky, ale také funkčně úzké pouto se správou, jejíž rozhodnutí měly soudit. Dva z pěti soudců těchto senátů totiž patřili k daňové správě a jeden z nich v této správě nadále vykonával svou funkci, a zůstával tak podřízen pokynům svých nadřízených. Mimo to jmenování členů odvolacích senátů příslušelo řediteli krajského finančního ředitelství, který sám byl ze zákona členem senátu, a předsedovi senátu. Navíc žádné ustanovení zákona nebránilo změnit složení těchto senátů během projednávání stížnosti. Konečně samotný ředitel mohl proti rozhodnutí senátů podat odvolání.

28. V této souvislosti Soudní dvůr v rozsudku Schmid uznal, že odvolací senáty podle BAO „představují spolu s krajským finančním ředitelstvím, které vydalo rozhodnutí zpochybněná před Soudním dvorem, organické a funkční pouto, které brání tomu, aby (jim) byla přiznána způsobilost být třetí stranou ve vztahu k této správě" [15].

29. Z tohoto důvodu Soudní dvůr odmítl přiznat těmto senátům postavení soudu, protože podle jeho názoru to může být přiznáno jen „orgánu, který má způsobilost být třetí stranou ve vztahu s orgánem, který vynesl napadené rozhodnutí" [16].

13 — Rozsudek ze dne 30. května 2002 (C-516/99, Recueil s. I-4573).

14 — Připomínám, že „při právním posouzení, zda postupující orgán má charakter soudu ve smyslu článku 234 ES, tedy otázka, která se týká pouze práva Společenství, Soudní dvůr bere v úvahu souhrn prvků, jako je zákonný původ orgánu, jeho stálost, závaznost jeho rozhodovací pravomoci, sporný typ řízení, uplatňování právních norem, jakož i jeho nezávislost" (rozsudek ze dne 17. září 1997, Dorsch Consult, C-54/96, Recueil, s. I-4961, bod 23 a uvedená judikatura, a ze dne 21. března 2000, Gabalfrisa a další, C-110/98 až C-147/98, Recueil, s. I-1577, bod 33).

15 — Výše uvedený rozsudek bod 38.

16 — Tamtéž, bod 36. Ve stejném smyslu rozsudek ze dne 30. března 1993, Corbiau (C-24/92, Recueil, s. I-1277, bod 15), který je citovaný v rozsudku Schmid.

30. Pochybnosti o způsobilosti být třetí stranou ve vztahu ke správě vyvstaly v této věci také od prvního odvolacího senátu upravovaného podle ZollR-DG, který původně položil tyto předběžné otázky.

31. Jak bylo řečeno, po vstupu v platnost výše uvedené reformy (bod 22), příslušný orgán pro řešení původního sporu už není první odvolací senát, ale Unabhängiger Finanzsenat, který ho nahradil a který trval na otázkách, které zmíněný senát již postoupil Soudním dvoru. Proto už není nutné řešit problém týkající se povahy prvního odvolacího senátu, naproti tomu je nutné zhodnotit, zda orgán, který ho nahradil, je možno považovat za soud vzhledem ke změnám zavedeným nedávnou reformou.

32. Jak bylo zdůrazněno ve vysvětleních poskytnutých Soudnímu dvoru, nedávná reforma směřuje právě k nápravě těchto aspektů předešlého systému odvolacích senátů, které vedly Soudní dvůr v rozsudku Schmid k odmítnutí jejich postavení jako „soudu".

33. Se zákonem o reformě byla soudní příslušnost v oblasti daňové a celní přidělena novému orgánu (Unabhängiger Finanzsenat), který na rozdíl od odvolacího senátu není součástí daňové správy (článek 1 Bundesgesetz zur Errichtung eines unabhängigen Finanzsenats [17] dále jen „zákon o zřízení").

34. Mimoto se členové senátu Unabhängiger Finanzsenat na rozdíl od členů odvolacího senátu nemohou účastnit na činnostech správy. Zejména při uplatňování nového čl. 85c odst. 4 ZollR-DG se v novém uspořádání senáty příslušné v celní oblasti skládají „ze tří členů na plný úvazek", kteří na základě zákona o zřízení nemohou vykonávat činnost, která by mohla být překážkou při výkonu jejich poslání, mohla by se dotknout důležitých zájmů služby nebo která by mohla jakýmkoli způsobem vzbudit pochybnosti o jejich nestrannosti a nezávislosti (čl. 5 odst. 1 a 2 zákona o zřízení).

35. Dále členové Unabhängiger Finanzsenat na plný úvazek požívají pevných záruk „proti zásahu nebo neoprávněnému tlaku ze strany výkonné moci" [18]. Jsou jmenováni do tohoto orgánu na neomezenou dobu a mohou být

17 — Zákon zřizující nezávislý daňový senát, který je uveden v zákonu o reformě.

18 — Viz výše uvedený rozsudek Schmidt, bod 41. Viz také rozsudek ze dne 4. února 1999, Köllensperger a Atzwanger (C-103/97, Recueil, s. I-551, bod 21).

zbaveni svých funkcí jen rozhodnutím pléna nezávislého finančního senátu nebo jím založeným výborem (čl. 6 odst. 3 zřizovacího zákona).

36. Ve světle těchto nových změn se nedomnívám, že by se důvody, které vedly Soudní dvůr ve věci Schmid ke zpochybnění soudní povahy odvolacího orgánu, vztahovaly k této věci.

37. Mám tedy za to, že Unabhängiger Finanzsenat je soudem ve smyslu článku 234 ES, a Soudní dvůr je proto příslušný odpovědět na položené otázky, ke kterým teď přistoupím.

B – *K věci samé*

38. Jak jsme viděli v projednávané věci byly Soudnímu dvoru předloženy dvě otázky, jejichž podstatou je, zda čl. 3 odst. 1 tohoto nařízení je přímo použitelný v členských státech a jestli zde stanovená čtyřletá promlčecí doba může být přerušena oznámením o celní kontrole rozhodnutým v souladu s nařízením č. 4045/89 na základě rizikových faktorů nesrovnalosti a zejména přihlížíme-li k častosti výskytu jednání, která poškozují finanční zájmy Společenství.

1) Předmluva: rozsah působnosti čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95

39. Úvodem chci zdůraznit, že podle postupujícího usnesení otázky, které jsem právě shrnul, vycházejí z předpokladu, že „promlčecí doba pro zahájení stíhání činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti", čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 se vztahuje na všechny úkony správní povahy přijaté vnitrostátními úřady nebo úřady Společenství, které jsou určeny ke stíhání nesrovnalostí, ať už se jedná o správní sankce v užším slova smyslu v souladu s článkem 5, nebo o opatření vedoucí k odnětí neoprávněně získané výhody podle článku 4 tohoto nařízení [19].

19 — Připomínám, že na základě čl. 4 odst. 1 nařízení č. 2988/95 se považuje za „opatření" „odnětí neoprávněně získané výhody (...) formou povinnosti zaplatit nebo nahradit dlužné nebo neoprávněně získané částky (nebo) úplným nebo částečným propadnutím jistoty poskytnuté na podporu žádosti o udělení výhody nebo při přijetí zálohy". Navíc připomínám, že čl. 5 odst. 1 tohoto nařízení vyjmenovává správní sankce, které mohou být uloženy v případě úmyslných nesrovnalostí nebo nesrovnalostí zapříčiněných z nedbalosti.

40. Protože tento předpoklad je zpochybněn společností Handlbauer a Komisí, je třeba před tím, než se začnu zabývat přímo otázkami, právně posoudit, zda výše uvedené ustanovení zahrnuje také úkony, jako je rozhodnutí Zollamt Salzburg, kterými se nejen udělují pokuty, ale které také žádá vyplacení částek neoprávněně získaných.

41. Společnost Handlbauer odpověděla záporně na tuto otázku, protože má za to, že čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 se týká jen trestních sankcí. Přesněji řečeno ustanovení by stanovilo lhůtu, do které můžou být opatření této povahy udělena, aby sankcionovala nesrovnalosti podle práva Společenství.

42. Odpověď Komise je odlišná, ale také záporná, podle ní se daná lhůta naopak neaplikuje na všechny správní úkony, ale jen na ty, které udělují sankci podle čl. 5 nařízení č. 2988/95. Neaplikuje se tudíž na opatření, jako je vrácení finanční výhody neoprávněně získané podle článku 4 tohoto nařízení, protože podle Komise ustanovení, která stanoví promlčecí lhůtu odpovídající těmto opatřením, mají odlišnou strukturu: v těchto ustanovení běží uvedené lhůty od okamžiku neoprávněného poskytnutí částky, a ne jako v daném ustanovení od okamžiku dopuštění se nesrovnalosti; mimo to na rozdíl od výše uvedeného ustanovení nečiní žádný rozdíl mezi promlčením stíhání a promlčením výkonu sankcí.

43. Podle mého názoru tvrzení, které vychází z postupujícího usnesení, je správné a je třeba naopak vyloučit ta, která byla právě uvedena.

44. To především platí ohledně tvrzení Handlbauer, podle kterého výše uvedené ustanovení obsahuje lhůtu pro trestní sankcionování nesrovnalostí podle práva Společenství. V tomto ohledu, aniž by bylo nezbytné se vyjadřovat k otázce příslušnosti Společenství pro stanovení promlčecí doby v trestní oblasti, jen zdůrazním, že nařízení č. 2988/95 stanoví „obecná pravidla týkající se stejnorodých kontrol a *správních opatření a sankcí*[20] postihujících nesrovnalosti s ohledem na právo Společenství" (čl. 1 odst. 1). Navíc „se uplatňuje bez újmy na aplikaci trestního práva členských států" (dvanácté odůvodnění).

20 — Poznámka generálního advokáta.

45. Výše uvedené nařízení má tedy z hlediska promlčení také upravovat opatření a sankce správní povahy, které byly přijaty příslušnými orgány, pokud se jedná o jednání poškozující finanční zájmy Společenství. Z toho důvodu, jestliže tyto nesrovnalosti jsou také na základě vnitrostátních ustanovení trestního práva trestnými činy, abychom stanovili lhůty, ve kterých musí být tyto nesrovnalosti stíhány, je nutné odkázat na relevantní právní úpravu členských států, která, jak jsem právě řekl, se uplatňuje bez vlivu na uvedené nařízení.

46. Podle mého názoru je třeba také odmítnout tvrzení Komise, podle kterého se uvedená promlčecí doba týká pouze úkonů, kterými se uděluje správní sankce na základě čl. 5, a ne zároveň opatření, která se týkají odnětí neoprávněně získané výhody podle článku 4 nařízení č. 2988/95.

47. V tomto ohledu připomínám, že čl. 3 odst. 1 výše uvedeného nařízení stanoví lhůtu na promlčení stíhání, která běží „od okamžiku, kdy došlo k nesrovnalosti". Dále připomínám, že na základě čl. 1 odst. 2 pojem nesrovnalost zahrnuje „jakékoli porušení právního předpisu Společenství vyplývající z jednání nebo opomenutí hospodářského subjektu, v důsledku kterého je nebo by mohl být poškozen souhrnný rozpočet Společenství nebo rozpočty Společenstvím spravované, a to buď snížením nebo ztrátou příjmů z vlastních zdrojů vybíraných přímo ve prospěch Společenství, nebo formou neoprávněného výdaje".

48. Jak již upřesnil Soud prvního stupně ve věci Peix *v.* Komise „(z) nedostatku údajů o opaku je třeba mít za to, že pojem nesrovnalost, který je definován v čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95, zahrnuje vzhledem k širšímu smyslu přiznanému podle článku 1 uvedeného nařízení jak nesrovnalosti úmyslné nebo ty zapříčiněné z nedbalosti, které mohou vést v souladu s článkem 5 tohoto nařízení ke správní sankci, tak nesrovnalosti, které zdůvodňují jen přijetí správního opatření podle článku 4 nařízení" [21]. Z tohoto důvodu, jak upřesnil Soud první instance, je přípustné v případě nesrovnalosti použít článek 3 výše uvedeného nařízení v celém rozsahu nezávisle na tom, zda úkon přijatý příslušným orgánem je považován za „správní sankci" v užším slova smyslu nebo za „opatření".

49. Jak správně poznamenaly rakouská vláda a vláda Spojeného království, takové řešení je v souladu s účelem nařízení č. 2988/95 stanovit pro opatření a správní sankce „obec-

21 — Rozsudek ze dne 13. března 2003 (T-125/01, Recueil, s. II-865, bod 79).

nou právní úpravu", která umožní účinně potírat „poškozování finančních zájmů Společenství ve všech oblastech" (čl. 1 a třetí a čtvrtý bod odůvodnění). Podle tohoto výkladu je totiž ve všech oblastech stanovena obecná čtyřletá lhůta pro vrácení neoprávněných částek. Naopak, pokud přijmeme tvrzení podporované Komisí, ochrana zájmu Společenství na vrácení uvedených částek by v oblastech, kde není stanovena zvláštní promlčecí doba, byla odkázána na právní posouzení jednotlivých členských států, které by jako v tomto případě mohly stanovit kratší lhůty.

50. Komise také namítá, že navrhovaný výklad by byl popřen skutečností, že podle dotyčného ustanovení běží promlčecí doba ode dne, kdy došlo k nesrovnalosti, spíše než ode dne udělení příspěvku hospodářskému subjektu.

51. Tato námitka se mi nezdá být relevantní, protože čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 umožňuje určit *dies a quo* promlčení také v případech vrácení neoprávněné částky. V tomto případě se ale ve skutečnosti tento den, jak můžeme odvodit z definice nesrovnalosti z čl. 1 odst. 2 uvedeného nařízení, shoduje se dnem, kdy *hospodářský subjekt* uskutečnil jednání nebo opomenutí, které činí získanou částku neoprávněnou, a poškozuje tak finanční zájmy Společenství.

52. Tento výklad nepovažuji za odporující skutečnosti, že článek 3 nařízení č. 2988/95 stanoví v odstavci 1 promlčecí dobu pro *stíhání* a v odstavci 2 promlčecí dobu pro výkon *sankcí*. Naopak se mi zdá, že odkaz v prvním ustanovení na pojem širší než termín „sankce" potvrzuje, že toto ustanovení se uplatňuje na širší kategorii úkonů než na tu z dalšího ustanovení. Promlčecí doba dle čl. 3 odst. 1 se tedy netýká jen „sankcí" ve vlastním slova smyslu ale obecně všech činností, které na základě nařízení mohou být zahájeny ke stíhání jednání poškozující finanční zájmy Společenství.

53. Vzhledem k výše uvedeným důvodům mám za to, že je třeba na rozhodnutí obdobné tomu, které přijal Zollamt Salzburg, použít promlčecí dobu dle čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95.

54. Nyní můžeme přejít k analýze dvou otázek položených Soudnímu dvoru týkajících se přímé použitelnosti tohoto ustanovení a pojmu úkon způsobující přerušení promlčení, který toto ustanovení stanoví.

2) K přímé použitelnosti čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95

Argumenty účastníků řízení

55. Handlbauer má za to, že nařízení č. 2988/95 není přímo použitelné na hospodářské subjekty. Omezuje se totiž jen na definování „společného právního rámce pro všechny oblasti zahrnuté politikami Společenství", které orgány Společenství a členské státy musí dodržovat, když schvalují nové odvětvové předpisy na ochranu finančních zájmů Společenství.

56. Článek 3 odst. 1 je tedy ustanovením programového charakteru bez přímého účinku. A jako takové nemůže mít přednost ani před vnitrostátními právními úpravami, ani před právní úpravou Společenství, která již existovala v době, kdy nařízení č. 2988/95 vstoupilo v platnost. V projednávaném případě se tedy nepoužije čtyřletá lhůta podléhající přerušení podle tohoto ustanovení, ale tříletá lhůta, která vyplývá z čl. 1odst. 5 AEG, z čl. 74 odst. 2 ZollR-DG a z čl. 221 odst. 3 Celního kodexu Společenství.

57. Podle Handlbauer je tento závěr potvrzen ustanovením o promlčení, které pro oblast vývozních náhrad nedávno zavedlo nařízení č. 800/1999. Toto nařízení totiž také stanoví v čl. 52 odst. 4 čtyřletou promlčecí dobu. V případě, že by stejná čtyřletá lhůta stanovená nařízením č. 2988/95 měla přímý účinek, poznamenává Handlbauer, vydání nového ustanovení by bylo zbytečné a beze smyslu.

58. Závěry rakouské vlády a Komise jsou opačné. Podle jejich názoru by totiž nařízení č. 2988/95 jako takové mělo být „přímo použitelné ve všech členských státech" (čl. 249 druhý pododstavec ES a čl. 11 uvedeného nařízení). Z tohoto důvodu ustanovení o promlčení, které toto nařízení stanoví, mají přednost před odlišnými vnitrostátními ustanoveními.

59. V tomto ohledu rakouská vláda a Komise připomínají, že čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 vyhrazuje jedině orgánům Společenství právo stanovit pro odvětvové předpisy promlčecí lhůty kratší než čtyři roky. Naopak na základě článku 3 výše uvedeného ustanovení členské státy mohou stanovit jen lhůty delší. Z tohoto důvodu, upřesňuje

rakouská vláda, tříletá lhůta platná v celním právu a připomenutá AEG v oblasti vývozních náhrad by se v projednávaném případě neměla použít.

Posouzení

60. Nejdříve připomínám, že, jak víme na základě článku 249 druhého pododstavce ES, „nařízení má obecnou působnost" a je „přímo použitelné ve všech členských státech". V důsledku své povahy a své funkce v systému pramenů práva Společenství má tedy „zpravidla bezprostřední účinek na vnitrostátní právní řád, aniž by vnitrostátní orgány musely přijmout prováděcí předpisy" [22].

61. Je pravda, že sám Soudní dvůr ve výjimečných případech připustil, že některá ustanovení nařízení „[mohou] [...] pro svá uplatňování požadovat, aby členské státy přijaly prováděcí předpisy" [23]. Nedomnívám se však, že by to byl případ čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95. Uplatňování čtyřleté promlčecí lhůty, kterou toto ustanovení stanoví, totiž neponechává členským státům žádnou míru právního posouzení, a tudíž je nezavazuje k přijetí žádného prováděcího předpisu.

62. Nezáleží na skutečnosti, že nařízení připouští možnost stanovit v odvětvových předpisech práva Společenství kratší promlčecí lhůty, ne však kratší než tři roky (čl. 3 odst. 1 první pododstavec poslední věta) a ve vnitrostátní právní úpravě lhůty delší než čtyři roky (čl. 3 odst. 3). Pokud bychom zvolili tuto možnost, pak se samozřejmě použijí zvláštní ustanovení Společenství nebo zvláštní vnitrostátní ustanovení; v jiném případě, aby bylo dané ustanovení vnitrostátními orgány přímopoužito, musí být samo o sobě dostatečně jasné a přesné, aby ověřily, zda opatření a sankce ke stíhání nesrovnalosti byla přijata včas.

63. Vnitrostátní ustanovení jako je čl. 1 odst. 5 AEG (a ustanovení, na která odkazuje), která stanoví promlčecí lhůtu *kratší* než čtyřletou, a jsou tudíž v rozporu s výše uvedeným nařízením, musí být odstraněna, i když existovala již před nařízením.

64. Nedomnívám se, že mohou existovat pochybnosti ohledně skutečnosti, že všechny vnitrostátní orgány včetně celních orgánů se musí držet výše uvedené čtyřleté

22 — Viz rozsudek ze dne 17. května 1972, Leonesio (93/71, Recueil, s. 287, bod 5) a ze dne 11. ledna 2001, Monte Arcosu (C-403/98, Recueil, s. I-103, bod 26).

23 — Výše uvedený rozsudek Monte Arcosu bod 26.

lhůty ve všech oblastech práva Společenství včetně vývozních náhrad pro zemědělské výrobky, které nás zde zajímají.

65. Nařízení č. 2988/95 totiž na základě čl. 1 odst. 1 stanoví „obecnou právní úpravu", která byla přijata právě s cílem „bojovat proti poškozování finančních zájmů Společenství *ve všech oblastech*[24]" (třetí bod odůvodnění). Musí se tedy uplatňovat na všechny oblasti, které politiky Společenství stanoví. Jeho obecné použití nemizí, pokud v dané oblasti existuje zvláštní právní úprava, která v mezích tohoto nařízení přizpůsobuje možnosti ochrany výše uvedených zájmů zvláštním nárokům upravované oblasti, a z toho důvodu, pokud existují odvětvové předpisy práva Společenství, které stanoví kratší lhůtu, nebo vnitrostátní právní úprava, která stanoví delší lhůtu.

66. V době sporných skutečností neexistovalo v oblasti vývozních náhrad pro zemědělské výrobky žádné zvláštní ustanovení ohledně promlčení vrácení neoprávněných částek. Až později čl. 52 odst. 4 první pododstavec písm. b) nařízení č. 800/1999 zavedl promlčecí lhůtu, ale ta, jak jsme viděli, se v projednávaném případě nebude uplatňovat.

24 — Poznámka generálního advokáta.

67. Na rozdíl od toho, co tvrdí Handlbauer, toto ustanovení neprovádí normu článku 3 nařízení č. 2988/95 údajně bez přímé použitelnosti. Ale naopak pro danou oblast stanoví zvláštní režim promlčení, který má určitě přednost před obecným režimem, ale jen v takových případech, kde se uplatňuje *ratione temporis*.

68. Závěrem tohoto bodu si připomeňme, že čl. 3 odst. 1 nařízení č. 2988/95 je přímo použitelný v členských státech. Zvláště čtyřletá promlčecí doba, která je zde stanovena, je přímo použitelná vnitrostátními orgány včetně celních orgánů ve všech oblastech zahrnutých politikami Společenství, pokud odvětvové předpisy práva Společenství nestanoví kratší lhůtu (ne však kratší než tři roky) nebo vnitrostátní právní úprava nestanoví delší lhůtu.

3) K pojmu úkon způsobující přerušení promlčení

69. Ve druhé otázce se postupující soud ptá Soudního dvora, zda oznámení o kontrole v projednávané věci je úkonem týkajícím se vyšetřování nebo stíhání nesrovnalosti, který

přerušuje promlčecí dobu uvedenou v čl. 3 odst. 1 třetí pododstavec nařízení č. 2988/95.

70. V tomto ohledu je třeba si nejdříve stručně připomenout, že nařízení č. 4045/89 zavazuje členské státy stanovit a provádět každý rok kontrolní programy ve vybraných podnicích, které provádí operace vztahující se k systému financování „záruční" sekce EZOZF. Na základě článku 2 nařízení musí členské státy určit podniky ke kontrole podle jejich významu v rámci systému financování EZOZF a předem stanovených rizikových faktorů.

71. Mezi kritérii, která se používají pro organizaci kontrolních plánů, zohlednily celní rakouské orgány zvláště častost nesrovnalostí hospodářských subjektů. Při uplatňování tohoto kritéria se tyto orgány rozhodly zahrnout Handlbauer mezi podniky, které budou podrobeny kontrole s ohledem na vývozy za rok 1996, protože v tomto podniku bylo objeveno několik nesrovnalostí na operacích za předešlý rok. Uvedené orgány tedy poslaly 20. prosince 1999 společnosti Handlbauer oznámení, kterým ji informují, že přistoupí ke kontrole vývozů za rok 1996 v oblasti organizace trhů hovězího a vepřového masa.

72. Připomínám, že Handlbauer na otázku zde projednávanou odpověděla záporně. Zvláště zdůrazňuje, že přerušení promlčení může nastat jen následně po úkonu příslušných orgánů, který se týká určité nesrovnalosti. Naopak ani oznámení, ani provedení kontroly rozhodnuté na základě nařízení č. 4045/89, které se týká vývozních operací provedených subjektem během určitého období, neměly tento účinek.

73. Rakouská vláda nezaujala stanovisko ohledně účinku přerušení promlčení, kterou mělo mít oznámení adresované Handlbauer. Naopak zdůrazňuje, že v projednávaném případě by promlčení mělo být v každém případě přerušeno provedením kontroly u společnosti Handlbauer. Podle rakouské vlády by neměla mít žádný vliv skutečnost, že podnik byl vybrán na základě analýzy rizik, která byla provedena podle nařízení č. 4045/89. Naopak je určující, že kontrola byla oznámena dotčenému podniku a vykonána příslušnými orgány.

74. Komise má naopak za to, že již oznámení o kontrole rozhodnuté na základě nařízení č. 4045/89 je úkonem způsobujícím přerušení promlčení. Zvláště poznamenává, že v souladu s čl. 3 odst. 1 třetím pododstavcem

nařízení č. 2988/95, by tento účinek způsobil každý úkon vyšetřování příslušného orgánu, který je oznámen příslušné osobě. Toto ustanovení naopak nevyžaduje, aby se úkon vyšetřování týkal specifické nesrovnalosti. Ostatně Komise dodává, že vztah k určité nesrovnalosti nemůže být nikdy definován *a priori* k datu oznámení o kontrole, ale vyjde vždy najevo *a posteriori* po ukončení samotné kontroly.

75. Výklad navrhovaný Komisí mě nepřesvědčil.

76. Zvláště nepovažuji za možné ztotožnit se s tvrzením, podle kterého by oznámení obdobné tomu, které bylo sděleno společnosti Handlbauer, ačkoliv není úkonem určeným ke stíhání nesrovnalosti, přesto bylo „úkonem vyšetřování" způsobilé přerušit promlčení ve smyslu čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95.

77. Zdá se mi totiž nicméně pochybné, že mohl být za úkon vyšetřování považován úkon, který se zpravidla omezuje na oznámení o provedení kontroly na všechny operace provedené během roku v rámci několika organizací trhů.

78. Pochybnost se mi zdá být oprávněná podle čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95, který vyžaduje, aby úkon umožňující přerušení byl včasný a přesný, pokud se týká *zvláštní nesrovnalosti*. Přes rozdílný názor Komise mám za to, že Handlbauer správně tvrdí, že formulace tohoto ustanovení vede k tomu, že promlčení může být přerušeno, jen pokud se úkon týkající se vyšetřování nebo stíhání nesrovnalosti, který je oznámen příslušné osobě, odvolává na jednu nebo více *určitých nesrovnalostí*.

79. V tomto smyslu zní skoro všechny jazykové verze daného ustanovení, ze kterých jasně vyplývá, že úkon způsobující přerušení promlčení musí být určen ke zjištění a ke stíhání *„nesrovnalosti"*. Dokonce i úkon, který se týká vyšetřování nemůže odkazovat na neurčité nesrovnalosti, ale musí se týkat specifické nesrovnalosti [25].

25 — Třebaže tento výklad jasně nevyplývá z italské a německé verze čl. 3 odst. 1 třetí pododstavec nařízení č. 2988/95, vyplývá z většiny jazykových verzí tohoto ustanovení. V tomto smyslu jsou zvláště jasné francouzské, anglické a španělské verze ustanovení, které mluví vzájemně o: „úkonu [...], který se týká vyšetřování nebo řízení *o nesrovnalosti*" (poznámka generálního advokáta); „act [...] relating to investigation or legal proceedings *concerning the irregularity*" (poznámka generálního advokáta); „acto [...] destinado a instruir *la irregularidad* o a ejecutar la acción *contra la misma*" (poznámka generálního advokáta). Viz také v tomto smyslu verze finská, řecká, holandská a švédská.

80. Tento výklad ustanovení se jeví mimoto být potvrzen také společným zněním prvního a třetího pododstavce čl. 3 odst. 1. V prvním pododstavci je totiž stanoveno, že promlčecí lhůta „činí čtyři roky od okamžiku, kdy došlo k *nesrovnalosti* [26] uvedené v čl. 1 odst. 1". Ve třetím pododstavci je dále stanoveno, že tato lhůta je přerušena úkonem týkajícím se vyšetřování nebo stíhání „nesrovnalosti" [26].

81. Podle mého názoru použitím pojmu „nesrovnalost" (v jednotném čísle a se členem určitým) jednak pro určení *dies a quo* promlčení, jednak pro definování pojmu úkon způsobující přerušení promlčení, zákonodárce Společenství hodlal zdůraznit, že úkon učiněný příslušným orgánem by nebyl způsobilý přerušit zahájené promlčení, pokud jde o zjištění nebo stíhání *neurčitých nesrovnalostí*. Z toho vyplývá, že dotčený úkon nemůže být předběžným oznámením o kontrole, které z důvodu své povahy odkazuje neurčitým způsobem na souhrn eventuálních porušení; je naopak potřeba úkonu, který má způsobilost úkonu týkajícího se vyšetřování nebo stíhání této *specifické nesrovnalosti*. Ať již bude tento úkon oznámením o kontrole, nebo bude přijat během nebo v závěru této kontroly, je důležité, aby bylo jasné, že zmíněný orgán si položil otázku ohledně zákonnosti *tohoto určitého jednání*.

82. Jakýkoli jiný výklad by podle mého názoru mohl být v rozporu s „účelem zajistit právní jistotu", který je vlastní každé promlčecí lhůtě [27].

83. Domnívám se totiž, že tento účel nesplňuje promlčení, které může být přerušeno správním úkonem, který se jako oznámení adresované společnosti Handlbauer týká bez rozdílu celé skupiny operací provedených jednotlivcem během poměrně dlouhého období. Tento úkon by totiž ještě čtyři roky zpochybňoval všechny operace provedené během tohoto období, což by samozřejmě znamenalo vážné nevýhody pro subjekty, kterým by obzvlášť ztížil plánování činností využívajících pomoc Společenství, tedy právě činností, které mají být poskytováním těchto příspěvků zjednodušeny.

26 — Poznámka generálního advokáta.

27 — Viz rozsudek ze dne 15. července 1970, ACF Chemiefarma *v.* Komise (41/69, Recueil, s. 661, bod 19), také rozsudky Soudu prvního stupně ze dne 17. října 1991, De Compte *v.* Parlament (T-26/89, Recueil, s. II-781, bod 68); ze dne 15. září 1998, BFM a EFIM *v.* Komise (T-126/96 a T-127/96, Recueil, s. II-3437, bod 67); výše uvedený Peix *v.* Komise (bod 74) a ze dne 17. září 2003, Neuss *v.* Komise (T-137/01, Recueil, s. II-3103, bod 123).

84. Podle tvrzení, které zde navrhuji, by naopak jednotlivci byli schopni stanovit, které operace provedené během určitého období musí být považovány za konečné a které by naopak mohly být předmětem žádosti o vrácení nebo sankce ze strany správy po *specifickém určení* jako eventuální nesrovnalosti. Nejistota spojená s během nové doby promlčení by byla tedy omezena na určité operace.

85. Nezdá se mi kromě toho, že toto řešení vyžaduje od příslušného orgánu přílišnou oběť. Po správě se totiž nežádá *zjištění* nesrovnalosti, aby mohla využívat nové promlčecí doby. Stačí, když v úkonu sděleném příslušné osobě označí zvláštním způsobem nesrovnalost, tedy, že vyjádří subjektu zjištěné pochybnosti ohledně legality určitého jednání.

86. V projednávaném případě se oznámení společnosti Handlbauer o kontrole rozhodnuté podle nařízení č. 4045/89 týkalo bez rozdílu všech vývozních operací, které byly provedeny v roce 1996 v rámci organizace trhů hovězího a vepřového masa. Na základě předešlého není podle mého názoru oznámení jako takové způsobilé přerušit promlčecí dobu pro vrácení náhrady, která byla přiznána 24. září tohoto roku.

87. Přesto musím zdůraznit, že podle toho, co vyplývá z postupujícího usnesení, kontrola oznámená 20. prosince 1999 poté „provedená v roce 2000 [...] umožnila zjistit, že *u velkého množství*[28] vývozů nebyl prokázán původ Společenství zboží". Můžeme tomu rozumět tak, že kontrola proběhla po oznámení a že v rámci této kontroly byly nicméně Handlbauer vytknuty mnohé *určité nesrovnalosti*, mezi jinými i ta, která je předmětem projednávaného sporu.

88. Z tohoto důvodu, pokud je pravda, že dané oznámení nemohlo přerušit promlčecí dobu na navrácení náhrady přiznané dne 24. září 1996, tato skutečnost mohla vzniknout potvrzením nesrovnalosti provedeným v rámci zmíněné kontroly. V této době totiž rakouský orgán provedl úkon, který se týkal vyšetřování také ohledně *této určité nesrovnalosti*, která byla později předmětem rozhodnutí ze dne 20. ledna 2001. Vnitrostát-

28 — Poznámka generálního advokáta.

nímu soudu však přísluší posoudit, zda příslušný orgán v rámci nebo následně po kontrole skutečně zpochybnil legalitu poskytnutí výše uvedených vývozních náhrad.

89. Vzhledem k předešlým důvodům navrhuji Soudnímu dvoru odpovědět Unabhängiger Finanzsenat tak, že na základě čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95 promlčecí lhůta ke stíhání určité nesrovnalosti není přerušena oznámením o kontrole rozhodnuté v souladu s nařízením č. 4045/89 na základě rizikových faktorů nesrovnalosti, a zejména, pokud bereme v úvahu častost jednání poškozujících finanční zájmy Společenství, jestliže se toto oznámení týká bez rozdílů všech operací provedených hospodářským subjektem v rámci více organizací trhů během poměrně dlouhého období. Aby došlo k přerušení promlčení, je třeba, aby úkon daný na vědomí příslušné osobě označil zvláštním způsobem jednu nebo více určitých nesrovnalostí.

V – Závěry

90. Vzhledem k výše uvedeným důvodům navrhuji Soudnímu dvoru odpovědět Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt takto:

„1) Článek 3 odst. 1 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství, který stanoví vrátit

částku považovanou za neoprávněnou a uděluje pokutu, se použije na rozhodnutí obdobné tomu, které bylo přijato v projednávaném případě.

2) Článek 3 odst. 1 nařízení Rady (ES, Euratom) č. 2988/95 ze dne 18. prosince 1995 o ochraně finančních zájmů Evropských společenství je přímo použitelný v členských státech. Zvláště čtyřletá promlčecí doba, kterou ustanovení stanoví, je přímo použitelná vnitrostátními orgány včetně celních orgánů ve všech oblastech zahrnutých politikami Společenství, pokud odvětvové předpisy práva Společenství nestanoví lhůtu kratší (ne však kratší než tři roky) a vnitrostátní právní úprava nestanoví delší lhůtu.

3) Ve smyslu čl. 3 odst. 1 třetího pododstavce nařízení č. 2988/95 promlčecí lhůta ke stíhání určité nesrovnalosti není přerušena oznámením o kontrole v souladu s nařízením Rady (EHS) č. 4045/89 ze dne 21. prosince 1989 o kontrole opatření tvořících součást systému financování ‚záruční' sekcí Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu prováděné členskými státy a o zrušení směrnice 77/435/EHS, na základě rizikových faktorů nesrovnalosti, a zejména, pokud bereme v úvahu častost jednání poškozujících finanční zájmy Společenství, jestliže se toto oznámení týká bez rozdílu všech operací provedených hospodářským subjektem v rámci více organizací trhů během poměrně dlouhého období. Aby došlo k přerušení promlčení, je třeba, aby úkon daný na vědomí příslušné osobě označil zvláštním způsobem jednu nebo více určitých nesrovnalostí."